

Η Ρωσία χάθηκε όπως η Ατλαντίδα!

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Πηγή: Lori / Legion Media

Είναι τελικά η Ρωσία, σαν τη χαμένη Ατλαντίδα; Η χώρα πλέον δεν υφίσταται, μετά από έναν ανήσυχο αιώνα πολιτικών αναταραχών και πολέμων; Σε αυτό αναφέρεται η ταινία που μόλις βγήκε, με τον τίτλο «Το χρώμα του έθνους».

Πώς ήταν η Ρωσία εκατό χρόνια πριν, το 1914, και ποια είναι σήμερα, έχοντας περάσει δυο παγκοσμίους πολέμους, πολιτικές αναταραχές και αλλαγή καθεστώτων; Ο δημιουργός της ταινίας, «Το χρώμα του έθνους», γνωστός δημοσιογράφος της τηλεόρασης, Λεονίντ Παρφιόνοφ, οδηγείται σε ένα ανησυχητικό συμπέρασμα. Οτι εκείνη η Ρωσία δεν υφίσταται πλέον. Παρεμβλήθηκε για πάντα στην ιστορία η Σοβιετική Ένωση.

Ο μοναδικός άνθρωπος που κατέγραψε τη Ρωσία των αρχών του προηγούμενου αιώνα με φωτογραφική μηχανή, με χρώμα, ήταν ο Σεργκέι Προκούντιν-Γκόρσκι. Τότε, κανείς άλλος δεν φωτογράφιζε με αυτό τον τρόπο. Γύρισε όλη τη χώρα. Βρέθηκε στην Κεντρική ζώνη, στη Σιβηρία, στον Καύκασο και στην Κεντρική Ασία, φωτογραφίζοντας παντού την πραγματικότητα. Φωτογράφιζε εκκλησίες, σπίτια, τοπία, πορτρέτα.

Το Μεγάλο Τζαμί της Μπίμπι Χανούμ, Σαμαρκάνδη. Πηγή: στιγμιότυπο από την ταινία «Το χρώμα του έθνους»

Στην ταινία του, ο Λεονίντ Παρφιόνοφ επισκέφθηκε τα μέρη του Προκούντιν-Γκόρσκι και έβγαλε τα συμπεράσματά του, για το τι καταστράφηκε και τι διασώθηκε όλο αυτό τον καιρό. Είναι οφθαλμοφανές το πόσο ανελέητος αποδείχθηκε ο χρόνος και ο κόσμος απέναντι στις εκκλησίες. Μετά την επανάσταση του 1917, πολλές εκκλησίες ανατινάχτηκαν, από τις υπόλοιπες αφαίρεσαν τις καμπάνες, και άλλες τις χρησιμοποίησαν ως αποθήκες, πολιτιστικά κέντρα και διάφορα γραφεία. Κάποιες εκκλησίες, απλά έστεκαν εγκαταλελειμμένες και με τον καιρό μετατρέπονταν σε κτίσματα-φαντάσματα. Είναι παράδοξο το ότι επί διακόσια χρόνια πριν από το 1914 βρισκόνταν σε καλή κατάσταση, ενώ μέσα στα τελευταία εκατό χρόνια καταστράφηκαν σχεδόν ολοκληρωτικά.

Είναι εμφανές ότι οι επαρχιακές πόλεις χορταριάζουν από την εγκατάλειψη. Στις φωτογραφίες που τραβήχτηκαν εκατό χρόνια πριν, διακρίνεται το κάθε όμορφο κτίσμα, αλλά μετά εικονίζονται παντού οι μεγάλες συστάδες της βλάστησης και πίσω από αυτές, δεν φαίνεται τίποτε.

Η ιστορία μιας εκκλησίας

Εκκλησία των Πέτρου και Παύλου, Μπελοζέρσκ. Πηγή: στιγμιότυπο από την ταινία «Το χρώμα του έθνους»

Χαρακτηριστική είναι μια και μόνο ιστορία. Αυτή μιας εκκλησίας. Το 1974 ο συγγραφέας και σκηνοθέτης, Βασίλι Σουκσίν, γύρισε την ταινία «Kalina krásnaya» (Κόκκινο αγριοκέρασο), για την τραγωδία ενός ληστή κατά συρροή, ο οποίος αποφάσισε να ακολουθήσει το δρόμο της μετάνοιας. Το φιλμ γυρίστηκε στην περιοχή της Βόλογκντα. Ο Σουκσίν κατέγραψε μια ενδιαφέρουσα εικόνα. Εν μέσω του πλημμυρισμένου ποταμού προβάλλει από το νερό μια εγκαταλελειμμένη εκκλησιά. Τη σοβιετική εποχή το νόημα αυτής της εικόνας το καταλάβαιναν λίγοι. Θα πείτε, πού είναι εδώ το παράξενο; Μια ακόμη πλημμυρισμένη εκκλησία στο αθεϊστικό κράτος! Μόνο σήμερα, χάρη στην ταινία του Παρφιόνοφ, έγινε κατανοητό το πλούσιο νόημα που υπάρχει σε αυτή την εικόνα.

Στην περιφέρεια Βόλγογκντα υπάρχει μια από τις παλαιότερες πόλεις της Ρωσίας, το Μπελοζέρσκ, που διαθέτει μεγαλύτερη από χιλιετή ιστορία. Πολύ κοντά σε αυτή βρίσκεται το χωριό Κροχινό, όπου στα τέλη του 18ου αιώνα ανεγέρθηκε η εκκλησία της Γέννησης του Χριστού. Η εικόνα της διασώθηκε στις φωτογραφίες του Προκούντιν-Γκόρσκι. Το 1961, κατά την κατασκευή της υδαταποθήκης στην περιοχή Σεξνά, όλο το χωριό χάθηκε κάτω από το νερό. Το νερό έφτασε ως τους τοίχους της εκκλησίας, γύρω από αυτό υπήρχε κάποια γη υπό τη μορφή μιας μικρής νησίδας, αλλά σταδιακά ο ναός άρχισε να καλύπτεται από το νερό.

Ναός του Σωτήρος και της Μεσιτείας της Θεοτόκου, κοντά στην πόλη Βίτεγκρα. Πηγή: στιγμιότυπο από την ταινία «Το χρώμα του έθνους»

Η βυθισμένη εκκλησία, η οποία έμοιαζε σαν να βγαίνει μέσα από το νερό, έγινε το σύμβολο της παλαιάς Ρωσίας. Στο τέλος της ταινίας ο Παρφιόνοφ αναφέρει: «Υπήρχε η Αρχαία Αίγυπτος με την οποία οι σημερινοί Αιγύπτιοι δεν έχουν καμία σχέση, υπήρχε η Αρχαία Ελλάδα αλλά οι σύγχρονοι Έλληνες αποτελούν πλέον έναν άλλο πολιτισμό. Και υπήρχε η παλαιά Ρωσία. Με αυτή εμείς δεν έχουμε σχέση. Προήλθαμε από τη Σοβιετική Ένωση, ενώ εκείνη, η τσαρική Ρωσία, είναι το ίδιο αρχαία για εμάς όπως για τους Έλληνες η Αρχαία Ελλάδα». Αυτή λοιπόν η χώρα, η οποία δεν υπάρχει πλέον, παρουσιάζεται διαμέσου της ημικατεστραμμένης εκκλησίας που φεύγει κάτω από το νερό. Ένα θέαμα, που είναι δύσκολο να περιγραφεί...

Ντμίτρι Ρομεντίκ

Πηγή: gr.rbth.com